

риалите и присъдите по българското дело „Катин – Виница“ (твърде скромни спрямо други), а д-р М. Марков става единственият чуждестранен свидетел от съветска страна, изслушан лично от Трибунала на 1-2 юли 1946 г. в Нюрнберг.⁷

Според изследванията на Н. Лебедева, запозната подробно с документите по процеса, за съдебните заседатели става ясно, че „между големите“ отново е имало залог и името му е Катин⁸. Виница остава в сянката му като вътрешнорегионален проблем на Съветите. Той е добър повод за новия комунистически режим при разчистване на сметките с нелоялните и неблагонадеждни граждани към тях и СССР в новата т. нар. съветска зона на Европа. По силата на съдбата в този гигантски двубой една от изкупителните жертви на комунистическия режим стават и представителите на Българската православна църква. Попаднали в желязната хватка на две зловещи и отречени еднакво от историята институции – Гестапо и КГБ, те е трябвало да защитават преди всичко живота си. Бъдещето им в новата отечественофронтовска България започва със съдебния процес, присъдите, строг тъмничен затвор от 3 до 5 години и отнемане на граждански права... Съпротивата е била твърде отчаяна... и обречена на провал в зародиш. Дори „Църковен вестник“ и Св. синод „деликатно“ премълчават за делото и произнесените присъди. Архивните документи показват, че там, където моралът е само една презумпция, българските духовници са се държали с достойнство.

И в заключение. На 13.IV.1990 г. правителството на СССР след направените разкрития беше принудено да признае виновността на съветската страна по делото Катин, но за Виница все още *официално* мълчи... Защо ли?! Не е ли време да бъдат реабилитирани и българските участници в зловещата увертюра на комунистическия ред...

БЕЛЕЖКИ:

1. Под егидата на фондация „Мемориал“ в Полша има издадени над 2300 публикации за Катин, но българската следа в него не е за-